

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm II. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Sed & in causis secularibus, & coram Iudice seculari postulare, & Aduocati esse possunt Clerici in maioribus, ac beneficiati omnes, si causam suam, vel Ecclesiæ suæ, aut personarum miserabilium prosequantur. Personæ autem miserabiles censerī debent etiam quæ alioquin diuites sunt, si neque se ipsos defendere, neque Aduocatum alium acquirere possint præter Clericum.

- 3 Denique si Clerici Sacerdotes sint, neque in Ecclesiastico tribunali vt Aduocati stare debent, exceptis causis seu negotijs, de quibus dicitur c. vlt. hoc tit.

CAPITVLVM II.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Quidam Canonici regulares Aduocati officium cum in Ecclesiastico, tum in seculari exercere soliti sunt, ea excusatione, quod canones, vt c. de præsentium, 20. c. Monachi 35. causa 16. q. 1. Monachis, non item Canonici prohibeant officium Aduocati, vel Procuratoris. Sed Innocentius III. Pontifex respondet; Licet de Monachis specificè expressum fuerit, tamen, quoad hunc articulum, idem quoque intelligendum de Canonici regularibus, vt Aduocati, Procuratores, atque forensium negotiorum executores esse non possint, nisi pro vtilitate Monasterij sui, & tunc Abbatis, seu Præpositi regularis accedente consensu.

SUMMARIVM.

1. Statuta in Iure de Monachis non ob specialem rationem solitudinis, sed ob generalem rationem religionis de omnibus, saltem claustralibus religiosis intelligenda sunt.
2. Religiosi prohibentur officium Aduocati vel Procuratoris in iudicio exercere; præterquam in causa monasterij, accedente mandato Prælati; vel sine hoc in

causa propria, si suum Prælatum accuset.

3. In causa alterius monasterij, vel quacunque causa pia, casu, quo nemo haberi posset, qui eum defenderet, probabile est, Religiosum posse cum Superioris sui mandato vna vel altera vice postulare.

NOTANDVM I. Quæ de Monachis in iure statuta reperiuntur, non ob propriam qualitatem solitudinis, sed ob generalem rationem religionis, per quam à mundo abstracti, Dei cultui se totos tradiderunt, ea de omnibus saltem claustralibus religiosis intelligenda sunt. Ita sumitur ex hoc c. & notat singulariter Abb. hîc n. 1. Sæpe enim fit, vt in constitutione aliqua species aliqua præcipua pro genere ponatur, ita vt ob identitatem rationis etiam in alijs speciebus locum habere debeat. Quæmadmodum in hoc ipso c. nomen Abbatis sumitur pro quocunque Prælato regulari.

NOTANDVM II. Religiosi prohibentur officium Aduocati, vel Procuratoris in iudicio exercere; præterquam si agatur causa Monasterij, & Prælati mandatum accedat. Consentit Clem. Religiosus, de Procuratoribus, vbi additur, Quod sicuti Religiosus in iudicio Procurator esse non potest, ita nec alium Procuratorem constituere, aut sibi substituere. Sed rectè excipit Gl. ver. constituere, eos casus, quibus Religiosus absque mandato Prælati in iudicio agere potest, vt cum Prælatus suum accusat, c. ex parte, 11. de accusat. Nam iisdem etiam Procuratorem loco suo constituere poterit. Imò melius est, vt per Procuratorem agat, quam per se ipsum, c. vn. de Syndico. Deinde si duo Religiosi vt eiusdem causæ consortes in iudicio agere possint, vnus alterum Procuratorem constituere non prohibetur, vti habetur in cit. Clem.

Sed numquid Religiosus cum Prælati sui mandato Aduocatus esse potest pro personis miserabilibus. Ita affirmat Vincentius apud Speculator. lib. 1. partic. 4. tit. de Aduocato, §. 1. num. 3. Imola hîc, num. 3. Sed præstat, vt cum alijs negemus: Quia iste casus

casus in iure non reperitur exceptus: Ergo statim regula generali, quod Religiosus esse non possit Aduocatus, nisi in causa Monasterij, cum Prælati mandato. Cæterum, si ageretur causa alterius Monasterij, aut Ecclesiæ, & vno verbo causa pia, & nemo haberi posset, qui eam defenderet, hoc casu probabilis videri potest prior sententia, quod propter æquitatem, Religiosus cum Abbatibus, seu Superioris sui mandato Aduocati munus vna, aut altera vice assumere possit.

Ea verò nimis ampla videtur explicatio, quam tradit Innocent. in c. cum l. & A. n. 2. de sent. & re iudic. Quod Religiosus mandante Prælato possit esse Aduocatus in iudicio, non tantum si de commodo Monasterij directè agatur, sed etiam, si indirectè, vt quia causa agitur amici, vel fautoris, ex quo commoda Ecclesiæ prouenire possunt. Sed oppositum in praxi seruatur, & sequitur Syl. ver. Aduocatus, q. 7. arg. cit. c. de presentium, & c. non magnopere, 13. Ne Clerici vel Monachi, ibi; *Ne occasione scientia spirituales viri mundanis rursus actionibus inuoluantur.* Vide etiam quæ dicuntur in c. 2. Ne clerici vel Monachi &c.

CAPITVLVM III.

Cum Sacerdotis.

PARAPHRASIS.

Sacerdotes in iudicio agere, vel postulare non debent, nisi suum, vel Ecclesiæ, suæ, aut, postulante necessitate (quia videl. alius Aduocatus tam idoneus haberi non potest) coniunctarum, vel miserabilium personarum, causam prosequantur. Ratio adiungitur: Quia officium Sacerdotis esse debet nulli nocere, omnibus autem velle prodesse.

SUMMARIVM.

1. Clericus in causa ecclesia sua potest esse Index & testis.
2. Sacerdoti in iure perito licet pro spiri-

tuali fratre v.g. Canonico postulare, si is alium aduocatum idoneum habere nequeat.

3. Aduocatus dum vni parti patrocinatur, alteram oppugnat.
4. Clericus, qui contra ecclesiam, à qua beneficium habet, postulat, beneficio priuandus est.
5. Si quis postulet contra alium donatorem suum, donatio illi facta reuocari potest. Nisi Superioris mandatum cogat, vel pro coniuncta sibi persona postulet.
6. Aduocatus contra Rempubl. vel dominum, à quo salarium habet, aduocare non potest, nisi Superioris vel Principis præceptum cogat.

NOTANDVM I. Causa Ecclesiæ ponitur vt diuersa à causa propria. Quamobrem licet Clericus in causa propria Iudex, aut testis esse nequeat, potest tamen esse in causa Ecclesiæ suæ, iuxta c. insuper, 6. de testibus, & tradit Gl. in c. si quis erga, 16. causa, 2. q. 7. Abb. in c. 1. n. 1. hoc tit. & dixi lib. 3. Theol. moral. tr. 6. c. 2. q. 4. except. 3. & c. 4. q. 2. ver. decimo, Sed de hac re dicam plenius infra in c. cum venissent, de iudic.

Dubitant Canonistæ: Vtrum inter coniunctas personas enumerentur etiam fratres spirituales. v.g. Concanonici. Ita affirmat Gl. hic ver. pro seipso. Sed præstat, vt dicamus, sermonem esse de coniunctione sanguinis, iuxta communem explicationem apud Abb. hic n. 4. ver. Aduerte. Nihilominus ob paritatem, seu maioritatem rationis, & secundum æquitatem admitti posset sententia Gl. vt Sacerdoti in iure perito liceat pro spiritali fratre, si alium tam idoneum aduocatum habere non possit, postulare.

NOTANDVM II. Aduocatus dum vni parti patrocinatur, alteram oppugnat. Quare cum Sacerdotis officium sit, omnibus benefacere velle, ideo ab eo alienum est Aduocati munus, seclusa necessitate.

* * *

Ecce 3 §. Clo.